

PERIÓDICH INDEPENDENT, REGIONALISTA,
de Literatura, Art, Montepios, Varietats,
Noticias y Anuncis

Direcció: MUNTANER, 112, 4.ª - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.ª

Un'altra vegada l'anarquisme ha donat senyals de vida, demostrant de nou que ab aqueixa vida intenta causar la mort de la societat.

Lo Sr. Cánovas del Castillo, president de 'l Consell de Ministres, ha estat la víctima inmolada per la execrable secta de 'ls que no tenen sino idees de destrucció.

Aqueix crím horrorós ha de portar conseqüències transcendents.

Vulga Déu que 'n s'ia una d'elles, la de fer obrir la vista a 'ls Guberns y á las classes directoras de la societat, per' ferlos hi compèndrer ahont és y com pòt trobarse 'l remey á tan terrible calamitat de nostres días.

Unim nostra protesta á la indignació general produhida, no ja en Espanya sino en tot lo món, per aqueixa enorme desgracia que tant pòt influir en la futura sort de nostra estimada patria.

Referintse á aqueix horrible fet, nostre company de Reus Lo Somatent, ha publicat lo següent article:

«UN ALTRE CRÍM SOCIAL

Un crím d'aquestos per desgracia massa freqüents en nostra desmoralisada societat, que aterran l'ánima y omplen de indignació los pits, s'ha perpetrat de nou á Espanya; y aquesta vegada l'arma assassina s'ha dirigit á la mes alta figura de 'l govern de la nació.

La mort de 'l Sr. Cánovas ha de tindre molta ressonancia tant dins com fora d'Espanya, perque sa personalitat—just és consignarho,—sobresurtia sobre totas las demès que durant aquest últim ters de sigle hagin lograt lloch preeminent: lo talent y 'l patriotisme de 'l Sr. Cánovas tothom ha de regonèixerls, com se ferá segurament justícia á sas especials y no comuns dots de governant y estadista.

Deixa en la política espanyola un buyt difícil de omplir y las conseqüències de sa mort pèra Espanya són difícils de prevèuer.

Y no són únicament aquestas las tristas conseqüències que tot esperit previsor ha de trèuer de 'l acte perpetrat per 'l assassí Angiolino.

Aquest fet vè á posar una vegada mes de manifest

los mals que minan á la societat moderna y que de no reaccionarse la opinió y buscarhi prompte remey l'han de portar á la ruína y a 'l desquiciament.

Ni fusellaments, ni palls, ni presons nos han de lliurar de 'ls mals que en las presents épocas constitueixen lo càncer mes perillós de la societat; que no s'curan aquéstos ab cástichs ni sufriments corporals.

Ab ensenyansas y exemples profitosos de moralitat, desterrant de las classes elevadas y directoras lo favoritisme y la immoralitat, ab predicaments de justícia y exemples de vèra caritat, atenent los favorecuts las necessitats de 'ls desvalguts; en una paraula, parant mes esment á lo moral que á lo físich y corporal, és únicament com s'ha de lograr extirpar aquet càncer de fondas arrels, a' l que han donat sava y han fet fructificar en los actuals temps, las idees disolvents que per arreu escampan.

Lo mal ha arribat á son período mes álgit, y si 'ls que tenen á son càrrech la direcció de la societat en totas las nacions no veuen de buscar altres medis que 'ls posats en práctica fins avay per' remediá-lo, desgraciada d'aquesta, perque preveyem per' ella una era de retrocés que 'ns portará com en los temps antichs a' l predomini de 'l terror y de la forsa bruta, fent infructuosos los avenços realisats durant infinitat de sigles; y com en altras épocas de nostra era, se distingirá lo sigle XIX per la mes espantosa decadencia de la civilisació actual.

Que Déu no ho vulga, é ilumini á tots, grans y petits, que tots ténem de contribuir á posarhi remey, y 'ns obri los ulls pèra trobar lo que mes convenient siga per' evitar las tan funestas y transcendents conseqüències á que está abocada la societat.

Amor, Justicia, Caritat: aquestos són remeys á tants mals socials com avay se sofreixen; pero no és menester únicament predicarlos: bastará principalment lo practicarlos pèra que broti esplendent y ufandós 'l arbre de germanó que ha de portar la felicitat á la humanitat y pau y tranquil·litat á tots los esperits.

Que totas las classes socials s'imbuixen de aquestas idees. Procurem tots, rics y pobres, humils y poderosos, alts y baixos, manats y mandataris, ajustar nostres actes y nostres sentiments á tan

elevadas máximas, y renaixerán per' la societat actual los días d' esplendor y gloria, y retornará la pau y tranquilitat a 'ls esperits, avuy tan fonament perturbats.—W.»

P. DE R.

Revista teatral

Novedats.—La companyia Vico fa' compèndrer que ha despertat de son ensopiment l' oficiò a'ls bons espectacles dramàtics.

La concurrència és numerosa y tributa aplausos a'ls artistes, en especial á l' eminent D. Antón Vico, que demostra cada vespre la grandiositat de'l seu talent.

Lo mateix és gran en Juan José, com en *La carajada*, com en *La levita*, produccions de indole enterament oposada la una á l' altra.—P.

Nou Retiro.—Las óperas són grans: *Ugonotti*, *Africana* y altrás per l' estil: los éxits són bons; la concurrència regular, encara que no tan gran com las óperas y com sería de desitjar.

Jardí Espanyol.—La companyia Giovannini continúa fent de las sèvas y de las de 'ls altres: vull dir, obras italianas y obretas espanyolas.

Conegudas las facultats de'ls artistes y sabent que són bonas, no cal dir que hi ha aplausos.—Jo.

Tívoli.—CIRCO EQUESTRE.—Ab molta varietat en los cartells y la simulada rebaixa de preus (per medi de cupons que no donan renda) va fent sa marxa mes ó menos triunfal, sens dupte per que á l' estiu tota cuca viu.

Granvía.—Lo mestre Taberner, las tiples Gómez y García, 'ls populars Palmada y Montero, l' esforços de 'l resto de 'l personal y la inteligencia de la Empresa (que sab de qué se las heu) portan á aquet local numerosa concurrència.

En altre número parlarem de 'l repertori.—F.

ÍNTIMA

Veyent lo molt que m' aprecias
y que 'm professas carinyo,
voldria darte una proba
y demostrar ben clá en ella
qu' ets pera mi corresponsa
de la mateixa manera.
He cavilat per trobarla
dugas setmanas enteras;
y en tant temps cap n' he trobada
per mes que mentida sembla.
He pensat comprar-te joyas
de brillants y ricas pedras,
ó unas bellas arrecadas,
ó be un collaret de perlas.
Las toyas de flors silvestres
que creixen en las praderas,
y que solen sèr cullidas
per jovinzels y per nenas,
no han sigut de 'l meu agrado:
ilas he llensadas ab penal!
Després he seguit botigas
á discreció, y en cap d' ellas
he pogut trobá' un objecte
que satisfés mas idees;
puig t' estimo molt, m' aymia,
y per donarte una ofrena
que 's pòt trobá' á Barcelona
per unas quantas pessetas,

mes val que lo cor m' arrenqui
y te'l dongui sens quimera:
a'l menos aquet regalo
no 's compra ab diners, Roseta.

FRANCESCH COMAS.

LA TORNA

Ab motiu de nostre article *Un mes á la colla*, publicat en lo N.º 341, hem rebut algunas cartas que aghim de tot cor, felicitantnos per nostra empresa, y á l' mateix temps, ampliant ab alguns detalls preciosos, que algún dia ferem públics, lo succehit durant la celebració de 'ls funerals que per D. Carlos Godó se celebraren á l' iglesia de S. Agustí d' aquesta ciutat.

Allavors déyam que l' organista de dita iglesia y mestre de capella de S. Pere, D. Domingo Mas y Serracant, tocá, durant l' ofertori de las missas, lo dramàtic preludi de *Lohengrin*, donant proba de desconéixer las prescripcions de la Sagrada Congregació de Ritos y de'l poch respecte que li inspira la casa de 'l Senyor.

No volguèrem dir mes—podentho fèr—perque lo dit nos bastaba per nostre objecte.

Pero avuy nos demanan fem constar (com ho anem á fer en concepte de torna) que á mes de 'l citat preludi, tocá 'l Sr. Mas y Serracant la *profana* é inspirada *Marxa fúnebre* de Chopin.

Consti, donchs, que l' organista de Sant Agustí, que 'l mestre de capella de Sant Pere, D. Domingo Mas y Serracant, durant l' ofertori d' unas missas de perdó tocá 'l preludi de *Lohengrin* y la *Marxa fúnebre* de Chopin.

Ara, ab lo dit, hi ha 'l pés; avans hi faltaba la torna.

MODEST VIDAL.

Secció de Montepíos

Nostre amich D. Joan Trulls, director de'l *Montepío bajo la advocación de S. Manuel*, no 's manifesta son desitj de que aclarem lo significat de la noticia publicada en nostras columnas dissapte passat a'l ressenyar la Junta General de dita Associació, celebrada 'l dia primer.

Amants de la vritat, y per' correspòndrer á lo que justament espera 'l Sr. Trulls, hem de fèr constar:

1.er: Que á l' acordar la Junta Directiva 'l dia 11 de Juliol la General pe'l 1.er d' Agost, va resoldrer no formular torna y deixar a'l lliure albedrio de cada socio 'l nombrament de una nova Junta de Govern, ja que la que actuaba, tota en pés havia cumplert lo temps de reglament, y ja havia sigut reelejida tres ó quatre vegadas.

2.ºn: En Junta General, lo dia 1.er d' Agost se van aprobar totas las actas y 'ls comptes, provistas de tots los justificants, per unanimitat; y no volent sèr reelejit cap socio de la Directiva, á petició de'l President se va fèr una Junta nova, composta de socios á gust de tots, sense incident; y acceptant la dimissió de l' andador, se va nombrar a'l seu puesto a'l socio Jaume Güell, y com de moment sols fèu possible elegir Director 1.er, Director 2.ºn, Contador, Tresorer y Secretari 1.er, la Junta vella va quedar facultada per nombrar lo Secretari 2.ºn, los Oidores de comptes, los Enfermers y 'ls Suplents.

3.er: Lo dia 2 d' Agost, en virtut de ditas facultats, la Junta vella va fèr los nombraments que va ferlos repartir, deixant formalisat lo previst en los arts. 10 y 11 de la Lley.

4.ºt Lo dia 5, lo Sr. Director, en Junta, se fèu càrrech de tots los llibres, documents y efectes de'l Montepío, librant los corresponents recibos a'ls interessats; doná rahó d' haver terminar la tarea empresa per tots los de la Junta, y s' acordá cridar á la nova per' que prengués possessió.

5.ºt: Lo dia 8, reunits en Junta de Govern, lo nou Director 's fèu càrrech de tót, librá recibo a'l antecessor, y la Junta successora va pèndrer possessió de'ls seus respectius càrrechs.

6.º: L' estat de comptes dona una existencia en 30 de Juny prop passat, per lo 1.er de Juliol, de Ptas. 2,000'41;

Y 7.^m: La Junta vella deixa á la nova 'l dia 8 d' Agost:

De la existencia.	2,000'41
Del cargareme de Juliol.	114'00
	<hr/>
	2,114'41
Gastos de 2 pólissas, 2 papeletas y 1 libransa..	77'25
	<hr/>
Ab una existencia de Ptas.	2,037'16
de las que 1.609'37 son á la Caixa de Ahorros,	
y las 427'79 restants a'l poder de'l Tesorer.	
	<hr/>
	2,037'16

De tot aixó s deduheix que aqueixa germandat és de las bonas.

Un altre concert de "Catalunya Nova"

Fora *Los pescadors*, de Clavé y *Els emigrants d'Irlanda*, de Gevaert, totas las demés composicions de'l programa pèra 'l concert de 'l dia 7, donat á 'l Lírich, portaban la firma de 'l Sr. Morera.

De l'obra de 'n Clavé, no 'ns agradá ni la manera de cantarla ni 'l temps donat per la direcció. Costum de 'l Sr. Morera és la constant alteració de 'l temps que l'autor marca en la partitura.

Els emigrants d'Irlanda, á mes de que serveix per admirarhi 'l talent de 'l savi músich que dirjeix lo Conservatori de Bruselas, serveix també per' llohar la constancia, la abnegació, l'entusiasme que sent per la música coral la classe proletaria.

L'execució de l'obra de Gevaert implica un treball immens pèra 'l mestre y las condicions avans ditas per part de 'ls coristas.

En lo concert de dissapte be prou se vejé la silueta musical de 'l Sr. Morera, sas tendencias y son fi.

Se tocaren la *Dança de gnomos*, *L'Atlántida* y un fragment de sa ópera *La Fada*, y se cantaren unas *Caramellas* y un número de cants populars catalans, armonisats per dit senyor.

De l'audició de las tres primeras ne deduhírem que 'l Sr. Morera, com la majoria de músichs faltats d'inspiració, figura dintre 'l wagnerisme apropiantse d'aquest la part mes lletja, desagradable, ruidosa y mes fácil de escriurer.

Peró Wagner, mestre consumat en la difícil ciencia musical, quant escribia 'l metall ho feya guardant sempre l'equilibri orquestral á fi de que dominant aquell, no resultés inútil lo treball de 'ls demés.

Morera no ho fá aixís: tal com ho fá, és la manera mes fácil d'escriurer.

També resultá de son treball, lo prurito d'amontonar efectes sobre efectes, imitacions que s'entrebanan, confonent los diversos timbres de 'ls instruments que posa en joch y sens que aixó respongui á un plan determinat ó á una idea fixa, preconcebuda, precisa; á qual fi va ab peu segü sens entrebanchs, tortuositats ni enfarfagaments lo desarrollo de la composició.

D'aixó, en nostre concepte, adoleix *L'Atlántida*.

A lo molt llarga s'hi uneix lo borrós de son dibuix y lo descussit de son plan.

També deixa véurer en sas obras que si be ha estudiat armonia, contrapunt y fuga, cap de las tres domina per complet.

Bon exemple 'n són sas obras respecte l'armonia. Están, la major part, faltadas de base armónica, no sentinhi apenas may una fundamental d'aquellas nervudas y sábias que halagan á 'ls profans y 'ls inteligents aplaudeixen; novas resolucions que acusan una má mestra en la ciencia de compóndrer y un coneixement perfecte de 'ls recursos que la mateixa presta á 'l compositor.

Aixó fá que las obras de Morera enlluhernin á 'ls profans per l'exuberant sonoritat que resulta de la colocació de 'ls instrument á elevada tessitura.

La grandiositat de sas obras no surt per la naturalesa propia de la part conceptiva, per la manera de concebir la idea cardinal, per la valentia de las ratllas generals de la composició, no; sino que la simula per un incident qualsevol, per un regular quant no sent—aixó li passa molt sovint—l'escalf de l'inspiració.

La mateixa *Atlántida* n'és exemple.

També 'ns feren duptar de sos fondos coneixements d'armonia, las Cansons populars catalanas.

Una tan sols citarem: *Lo Compte Arnau*.

Tothom coneix aquesta inspiradíssima curta cansó, potser una de las mes celebradas de nostra terra. A son temps pausat uneix una melodia grave, de majestat plena, de forma sobria, que cada nota representa un acord y cada acord un devassall de grandiositat y misteri, no permetent l'essencia de son cant ni floeos contrapuntístichs, ni altres adornos de la retórica musical.

¿La tracta aixís en Morera? No.

Parecudas consideracions podriam aduhir respecte las cansons *San Ramon*, versió aquesta no gens popular y que altera l'essencia de nostra *Cansó de Vich* per nosaltres mes característica y mes indicada á 'l fi que la creá, y *Lo rossinyol* y *Els segadors*.

En totas ha volgut fèr alardes de ciencia, desnaturalisant sa puresa melódica que las fá úniques per sa originalitat y admirables per son sentiment.

La *dança de gnomos* per nosaltres la mes recomanable, vè á confirmar nostre asert, respecte sos coneixements fuguístichs.

Tota la composició sembla vulgui ser un treball fugat (aixís resultarà pèra 'ls profans) quant no és altra cosa que una colla de tentativas, per' entrarhi.

Y aixó ho fá molts vegadas. Pero quant tindria de demostrar sos coneixements fent l'escolástich desarrollo de 'l cant inicial, llavors, ó perque no domina prou la fuga, ó espantat pe 'l treball que se li presenta, abandona tot seguit l'idea y s'entreté fent acords dissonants, pegant trompetadas á dreta y esquerra, sens plan ni concert, sens guía ni nort.

Aquesta enunciada opinió és la que havem format de 'l valor musical de 'l simpátich músich Sr. Morera.

La concurrencia, regular, demaná la repetició de casi totas las composicions de 'l programa, aplaudint estrepitosament *Lo plany* y *San Ramon*.

ARMANDO DE LA FLORIDA.

Quènto vell forrat de nou

En un ball de societat
de refinada etiqueta,
un jove á una senyoreta
á ballá 'l vals ha invitat.

Mes ella, rient, digué
mirant de 'l jove las mans:
—Impossiblé és sense guants,
que puga ballá ab vosté.—

A lo qual ell contestá:
—Si m'embruta 'l seu vestit,
per'xó no passi neguit;
las mans me las puch rentá'.

AVI-FESTAS.

Repertori de fora

Vich 10 d' Agost.

En lo teatro Gyarre, diumenje passat s'hi representá la gatada de Soler, *La Butifarra de la llibertat*, molt ben executada, per quin motiuva agradar com en la época de son estreno.

Per avuy, res mes.—S.

S. Juliá de Vilatorra, 12 d' Agost.

Diumenje passat uns aficionats de Vich vingueren á representar las obras *Una limosna por Dios!*, *Got per copa*, *Cor de roca* y *Un rayo de luz*, en las que 'ls aficionados posaren de manifest sas bonas qualitats artísticas.

Ho faig públich, perque aquí escassejan las funciones y val la pena de consignar quant se 'n fa alguna.—S. Puig.

Sardanyola 10 de Agost.

En lo teatro Cassino de aquesta població, dissapte passat tingué lloch una escullida funció a càrrech de 'ls actors de 'l Teatre català, Srta. Doms, y Srs. Goula, Capdevila, Serrallera y Fernández.

Se representaren las comedias catalanas, *Bon Jan qui paga*, *L'última voluntat* y *La capseta de 'ls petons*. Tots los actors foren justamen aplaudits.—A. DE B.

Reunions particulars

CLARÍS.—Ab una mes que nombrosa, escullida concurrencia, 'l próxim-passat diumenje, día 8, se posá en escena 'l bonich drama, titulat *El vengador*, sortintne molt lluhits de sos importants papers, los Srs. Massuet, Moretones y Maymí, secundantlos dignament la simpática Julia de las Morenas; com també en la *Receta infalible*, estiguèren acertats las Srtas. Silles, Biosca, y 'ls Srs. Pintó y González. Pero l' héroe de la tarde, fou l' estudiós jove aficionat D. Joseph Simó, ab lo patriótic y sempre aplaudit monólech *Mestre Olaguer*, que ratllá á gran altura, sentne proba las molts vegadas que 's veje obligat á sortir en escena, a'l tirar lo teló, rebent la més entusiasta ovació d' un públich delirant que l' aclamava.—Jo.

SOCIETAT DARCLÉE.—Diumenje va donar una escullida funció aquesta societat, que durant una curta temporada havia portat lo nom de *Niu Català*.

Conta ab un bon quadro artístich que és justament aplaudit. En la funció darrera va posarse en escena la comedia *Prueba de amor* y la sarsueleta *Los zangolotinos*, produccions que van alcansar un éxit complet.

En la primera va distingirse 'l Sr. Rubio en lo paper de *Inglés*, secundantlo bastant be la Srta. Casao y 'l senyor Vallribera, y en la sarsuela s' hi van lluhir notablement lo Sr. Belangé, que feu un *D. Floro* ab molta gracia, naturalitat y bona sombra, y ademés la Srta. Casao (Rosa) y 'l mentat Sr. Rubio, dos *niños zangolotinos* de primera; *D.ª Flora* va sèr també ben compresa per la germana de la Srta. Casao, y com la part musical surti ajustada, d'aquí vè que tots obtinguèssin merescuts aplausos.—P.

Saló de descans

—La societat coral Euterpe, de Clavè, ha acordat donar per terminada la primera série de concerts d'enguany.

Sentim de veras aytal determinació, que la creyem de suma trascendencia pera 'l porvenir de las demès societats corals de Catalunya.

—Segons notícias, lo Sr. Goula (fill) ha presentat la dimissió, que li ha sigut admesa, de director de la societat coral *Euterpe*, de Clavè.

Si resulta cert, és gananciosa per' la societat.

—Segons se 'ns assegura, 'l distingit galán jove D. Enrich Guitart está contractat per la empresa de'l teatro Romea, ahont treballará durant la temporada d' iver.

—Lo Círcul de «La Granada graciense» tē disposadas funcions de teatro y grans balls per' la festa major. Hi treballará la companyia de'l concienzut director D. Jaume Martí, y 's posará en escena la preciosa comedia de Arnau, *La mitja taronja* y la pessa *Los corridos*.

Executará 'ls programas de 'ls balls la orquesta de 'ls Trullassos.

La festa comensará recordantse de 'ls pobres, a'ls quals se 'ls repartirán bonos per' comestibles.

—Ab lo títul de *Benaventurats los mansos*, los senyors Riusec y Guasch Tombas han escrit una sarsuela catalana en un acte, música de'l mestre Oró.

—L' autor festiu D. Lluís Millá acaba d' escriurer dos noves obretas: *Lo ninot de motllos*, juguēt còmic en vers, y *Renyinas d' enamorats*, diálech en prosa.

—Dintre pochos días sortirá á llum un tomet de versos *Intimas vulgars*, escrit pe'l jove y aventatjat poeta J. Burgos (Mayet). Dit tomet formarà part de la Biblioteca *Apats y lletres*.

—La companyia de D. Teodoro Bonaplata ha acabat ja sa campanya en lo teatro Euterpe de Mataró. Per tal rahó se troban en aquesta capital los actors Srs. Manso, Cosmos, Espinosa y altres.

—Se diu que dit celebrat primer actor Sr. Bonaplata ha sigut contractat per l' empresa de'l Romea, en calitat de actor y director còmic.

—Lo dissapte propvinent obrirá sas portas lo teatro de Oriente (Barceloneta), actuanthi una companyia de treball còmic.

Toalla FRINÈ

SERVLETTE FRINE

Son ús hermojeja 'l rostre, absorveix la grassa del cutis, treu las arrugas, contrau 'l poro de la epidermis y evita las tacas, borro y erupcions de la pell.

Rejoveneix y es un tresor per conservar la dentadura neta, forta y esmaltada desapareixent ab son ús lo sarro y l' escorbut.

Se ven en todas las perfumerías

ARXIU Y COPISTERIA

de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESMERO EN SERVIR

— Passatge de Madoz, núm. 5, 2.ª —

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

● JUAN AYÑÉ ●

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

~~~~~ Especialidad en pianos de alquiler. ~~~~~
Guitarras desde 5 pesetas.

À CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un sommier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas regilla, una mesa de noche con mármol, una mesa de comedor, seis sillas idem, un elegante espejo y perchas.

Además hay camas de Viena á 20 pesetas, y de matrimonio, á 35. Sillas de regilla á 44 pesetas docena. Juegos de lavabo Viena mármol á 24, y gran surtido de muebles de todas clases á precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde Asalto, 25

La gran Liquidación

La casa que da los muebles más sólidos y más baratos

UN MOBILIARIO NON PLUS ULTRA

Una cama de Viena ó de hierro (matrimonio), un somier, un colchón, una cómoda con marmol, 6 sillas regilla, una mesa noche, un espejo, una mesa comedor, 6 sillas y un palanganero,

todo por 30 duros

Hay camas de Viena con somier, colchón y almohada

A 32 PESETAS

Riera Alta, núm. 48 - Barcelona

Imp. Pujol y C.^a - Tallers, 45.—Barcelona